

ВИКОРИСТАННЯ КОРМОВИХ ДОБАВОК У ГОДІВЛІ БРОЙЛЕРІВ

Цап С.В., к. с.-г. н. доцентка кафедри технології годівлі і розведення тварин

Орішук О.С., к. с.-г. н., доцентка кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи

Омелян Я.С., здобувач першого (бакалаврського) рівня

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Система нормованої годівлі продуктивної птиці передусім спрямована на забезпечення її організму обмінною енергією, поживними речовинами та біологічно активними речовинами. Птиця має характерну біологічну особливість – вона ефективно засвоює кормовий протеїн і перетворює його на білки, які формують продукцію, зокрема м'ясо та яйця. У сучасному птахівництві з метою підвищення темпів росту та продуктивності активно застосовуються різноманітні кормові добавки. Поживні речовини, що надходять до організму птиці з кормом, зазнають фізичних і біохімічних змін. Частина цих речовин засвоюється і використовується для обміну речовин та продуктивних функцій, тоді як надлишок або неперетравлені компоненти виводяться з організму з послідом. Отже, не всі речовини, що містяться в кормі, можуть бути повністю використані для життєдіяльності та продуктивності птиці [2, 4].

У сучасних умовах ведення тваринництва та птахівництва жири як джерело енергії мають суттєві переваги над іншими енергетичними поживними речовинами. Науково встановлено, що додавання до раціону жирів рослинного чи тваринного походження сприяє більш ефективному використанню обмінної енергії корму, покращує засвоєння поживних речовин та підвищує утилізацію азоту. Це свідчить про активізацію в організмі не лише процесів розщеплення білків і жирів, а й їх синтезу та накопичення [1, 3].

Мета та методика досліджень. Матеріалом для дослідження слугували кормові продукти, такі як вітамінно-амінокислотно-мінерально-жировий комплекс (ВАМЖК), білково-жировий концентрат (БЖК) та білково-вітамінна добавка (БВД).

Метою даної роботи було вивчення впливу використання сухого пальмового жиру в комбікормах курчат-бройлерів на перетравність поживних речовин раціону. Для досягнення поставленої мети було проведено науково-господарський дослід в умовах приватної виробничої фірми “Агроцентр” Дніпропетровської області.

Курчатам I (контрольної) групи стосовно вікових і технологічних періодів вирощування згодовували повнораціонний комбікорм, а II, III, IV дослідним групам такий самий комбікорм, але з додаванням до нього замість соєвої макухи та соєвої олії кормових добавок на основі сухого пальмового жиру. При цьому, годівниці усіх дослідних груп курчат відключали від загальної технологічної лінії подачі комбікорму і, залежно від добової даванки, його засипали у годівниці вручну.

Результати дослідження. Результати досліджень засвідчили, що жива маса курчат з II та III дослідних груп, яким у різні періоди росту додавали до раціону сухий рослинний жир, зростала інтенсивніше, ніж у контрольній групі. Зокрема, у курчат II групи, які отримували 3 % ВАМЖК, приріст живої маси за перші 7 діб був вищим на 2,8 %, на 14-ту добу на 3,3 %, на 21-шу – на 5,1 %. До кінця періоду вирощування, за умови згодовування 5 % ВАМЖК, приріст становив 4,3 % порівняно з контрольними тваринами. Ще швидші темпи приросту живої маси спостерігалися у курчат, яким до комбікорму додавали 5 % БЖК у ростовий період і 7 % – у заключний. Хоча протягом перших 7 діб їх перевага над курчатами контрольної (I) групи була незначною і становила лише 0,5 %, у подальші періоди вона збільшувалась: на 14 добу – 2,4 % ($P>0,05$), на 21 – 1,7 % ($P>0,001$), а в заключні облікові строки – 6,6 % і 5,6 % відповідно ($P>0,001$). Аналіз змін живої маси у II, III та IV групах показав, що найбільш ефективним періодом для введення сухих рослинних жирів до раціону є завершальна фаза вирощування.

Одним із ключових підходів до оцінювання кормів є вивчення перетравності поживних речовин і особливостей обмінних процесів у тілі птиці. Ступінь забезпечення її поживними елементами залежить від рівня їх засвоєння та ефективного використання організмом.

Аналіз показників перетравності основних поживних речовин піддослідними курчатами, які вирощуються на м'ясо, свідчить про міжгрупову різницю, яка на нашу думку, спричинена включенням до складу комбікормів кормових добавок на основі сухого пальмового жиру.

У всіх піддослідних курчат-бройлерів коефіцієнт перетравності сухої та органічної речовини відрізнявся не суттєво. Більш значні відмінності на користь II, III і IV груп виявлені за перетравністю сирого протеїну. Так, у курчат-бройлерів III групи цей показник був на 6,2 % вищим порівняно з I (контрольною) групою. Птиця II та IV груп, яка отримувала у складі комбікорму 5 % ВАМЖК і 10 % БВД замість соєвої олії та соєвої макухи переважала аналогів I (контрольної) на 1,6-5,8 %.

Крім того, птиця II, III та IV груп, яким згодовували комбікорм із включенням ВАМЖК, БЖК та БВД переважала за коефіцієнтом перетравності сирової клітковини, який у II групі становив 11,1 %, у III – 12,1 % та у IV – 12,8 %, що на 1,41 %, 2,41 % та 3,11 % вище ніж у курчат I (контрольної) групи.

Курчата-бройлери II, III та IV дослідних груп відзначалися кращою перетравністю сирого жиру. Введення кормових продуктів на основі пальмового жиру підвищило коефіцієнти перетравності жиру в курчат II групи на 4,9 %, у III – 4,7 % та у IV – 3,8 % порівняно із аналогами I (контрольної) групи. Порівнюючи показники перетравності безазотистих екстрактивних речовин можна відмітити, що піддослідні курчата II, III та IV груп на 1,31-4,85 % переважали аналогів I (контрольної) групи.

Висновки: Згодовування кормових добавок на основі сухого рослинного жиру курчатам м'ясного напрямку продуктивності позитивно вплинуло на їх динаміку живої маси та перетравність поживних речовин раціону.

Список використаних джерел

1. Orishchuk, O. S., Tsap, S.V., Mylostyvyi, R.V., Chernenko, O. I., Chernenko, O. M. The assessment of magnesium-contained feed additive efficiency on nutrient digestibility and productivity in laying hens. *Theoretical and Applied Veterinary Medicine*. Vol. 13 No 1 (2025).

DOI: <https://doi.org/10.32819/2025.13001>

2. Mylostyvyi, R.V., Tsap, S.V., Pokhyl, O.M., Gutyj, B.V., Kozyr, V.S., Lesnovskay, O.V., Sanzhara, R.A., Pryshedko, V.M., Mykolaichuk, L.P., Dochkin, D.O. Quality of broiler chicken meat slaughtered in compliance with halal requirements. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies*. Vol 27 No 102 (2025). DOI: <https://doi.org/10.32718/nvlvet-a10205>

3. Цап, С. В., Оріщук, О. С. Ефективність використання пробіотиків у годівлі птиці. *Вісник СНАУ. Серія "Тваринництво"*. Суми, 2023. Вип. 1 (52). 76-81.

4. Orishchuk, O.S., Tsap, S.V., Chernenko, O.M., Darmogray, L.M., Chernenko, O.I. & Mykytiuk, V.V. (2019). Environmental justification for using of active yeast in laying hens diet / *Ukrainian Journal of Ecology*, 9(2), 189-194.